

ENGLISKI POINTER - UZGOJ, ŠKOLOVANJE I UPORABA U LOVU

Perko, Robert

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:097624>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-30**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
ODJEL LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE
STUDIJ LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE

ROBERT PERKO

ENGLISKI POINTER – UZGOJ, ŠKOLOVANJE I UPORABA
U LOVU

ZAVRŠNI RAD

KARLOVAC, 2022.

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
ODJEL LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE
STUDIJ LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE

ROBERT PERKO

ENGLISKI POINTER – UZGOJ, ŠKOLOVANJE I UPORABA U
LOVU

ZAVRŠNI RAD

MENTOR: dr.sc. TOMISLAV DUMIĆ, v. pred.
KOMENTOR: NERA FABIJANIĆ, mag. ing. agr., pred.

KARLOVAC, 2022.

PREDGOVOR

Zahvaljujem se svom mentoru dr.sc Tomislavu Dumiću, kao i komentorici Neri Fabijanić, mag. ing. agr., što su mi u svakom trenutku, svojim savjetima, strpljivošću, znanjem pružili nesebičnu podršku i pomoć pri izradi ovog završnog rada. Posebne zahvale svim predavačima Odjela stručnog studija Lovstva i zaštite prirode na nesebičnom dijeljenju stečenog znanja, kroz teorijske ali i praktične vježbe i predavanja.

Zahvaljujem se svima koji su mi tijekom mog studija pomogli, bilo kritikama ili pohvalama.

Posebno se zahvaljujem se supruzi na neopisivo velikoj potpori, podršci i razumijevanju u svim mojim usponima i padovima tijekom studija. Jedno veliko Hvala i mojoj kćeri koja mi je bila motivator da uspješno završim ovo putovanje na koje sam krenuo.

ENGLISKI POINTER – UZGOJ, ŠKOLOVANJE I UPORABA U LOVU

SAŽETAK

Engleski pointer je čistokrvna pasmina koja se tradicionalno koristi za lov na sitnu divljač. Kroz stoljeća uzgoja engleskog pointera, njegova vještina i lakoća lova je usavršavana. Pretpostavlja se da je zemlje podrijetla engleskog pointera Velika Britanija, te da je nastao sredinom 17-og stoljeća. Cilj ovog rada je istražiti i objasniti sve aspekte uzgoja, bolesti, obuke i upotrebe u lovu pasmine engleskog pointera, temeljem dostupne literature stranih i domaćih autora.

Ključne riječi: engleski pointer, lov, pasmina, uzgoj

ENGLISH POINTER - BREEDING, EDUCATION AND USE IN HUNTING

ABSTRACT

The English pointer is a purebred breed traditionally used to hunt small game. Through the centuries of breeding the English pointer, its skill and ease of hunting has been perfected. It is assumed that the country of origin of the English pointer is Great Britain, and that it originated in the middle of the 17th century. The aim of this paper is to investigate and explain all aspects of breeding, disease, training and use in hunting of the English pointer breed, based on the available literature of foreign and domestic authors.

Keywords: English pointer, hunting, breed, breeding

Sadržaj

1.UVOD.....	1
2. POVIJEST NASTANKA PASMINE.....	3
3.STANDARD ENGLESKOG POINTERA.....	5
3.1.Temperament,narav.....	7
4. UZGOJ I SKRB.....	8
4.1.Štenci.....	8
4.2. Njega.....	9
5. BOLESTI.....	10
5.1. Zarazne bolesti.....	11
5.2.Parazitarne bolesti.....	12
6. OBUKA ENGLESKOG POINTERA I UPOTREBA U LOVU.....	14
6.1. Ispitivanje rada engleskog pointera.....	17
6.1.1 Ispit prirodnih osobina (IPO).....	18
6.2. Ispit rada otočnih ptičara u polju bez odstrela divljači.....	21
6.3.Ispit rada otočnih ptičara s odstrelom divljači.....	21
6.4.Ispit rada otočnih ptičara u polju i vodi.....	21
7. ZAKLJUČAK.....	22
8.LITERATURA.....	23

POPIS PRILOGA:

Slika 1. Povijesna slika engleskog pointera i hrta (https://projectupland.com/hunting-dogs/creating-the-english-pointer-from-the-pointer-dog-ancestry-2).....	3
Slika 2. Engleski pointer (https://www.purina.hr/psi/pasmine-pasa/katalog/pointer).....	6
Slika 3 . Ženka engleskog pointera sa štencima (http://www.montanapointers.com/english-pointer-puppies).....	8
Slika 4. Štene engleskog pointera u fermi (https://a-z-animals.com/animals/english-pointer/)	15
Slika 5. Engleski pointer markira (https://www.all4shooters.com/en/hunting/passion/video-english-pointer/).....	16
Slika 6. Ocjenska lista-Ptičari https://lsiz.hr/pdf/kinologija/pravilnik_rad_pasa_pticara.pdf)	20

1.UVOD

Pretpostavka povjesničara da je prva domesticirana životinja bila vuk (*Canis lupus L.*), koju je pračovjek kroz odabir jedinki koje su mu odgovarala prema fizičkim, psihološkim osobinama odgovalale razmnožavao, uzgajao za ideju pretvoriti životinje koje je planski proučavao tisućljećima u "živo oruđe", pomagača u lovu (GLAVAŠ, 2010) te je stvoren današnji domaći pas (*Canis familiaris*). To je preteča pojma koji danas koristimo, kinologija. Kinologija kao riječ je složenica dviju starogrčkih riječi *kynós* (pas) i *lógos* (riječ, govor). U prijevodu "kinologija" je znanost o psima, koja se bavi proučavanjem svih pitanja u svezi s njihovim postankom, pripitomljivanjem, uzgojem, odabirom, uporabom, pasminama i mnogim drugim pitanjima vezanima za pse (VRHOVAC, 2004). Dio kinologije što se bavi lovačkim psima naziva se lovna kinologija, a koja je ujedno i sastavni dio lovstva, (KODELA, 2009), neizbježan u svim segmentima lova divljači, krupne kao i sitne divljači. Pas je potreban lovcu iz više razloga: da pronalazi divljač, da označava divljač, te pronalazi ranjenu i odstrijeljenu divljač (DARABUŠ i sur., 1990), a potonje je jedna je od najzahtjevnijih disciplina lovne kinologije (NOVOTNY i sur., 2019). Početkom prošlog stoljeća ljubitelji i vlasnici pasa počeli su se organizirati u kinološke udruge (klubove) radi zadovoljavanja nekih svojih zajedničkih potreba, a ponajprije radi očuvanja čistokrvnosti pasa. Prve kinološke udruge nastaju u Velikoj Britaniji, nešto kasnije i u ostatku zapadnoeuropskih zemalja. Kinološke udruge unutar jedne države počele su se udruživati u državne saveze, najstarija kinološka organizacija na svijetu osnovana je 1873. godine u Velikoj Britaniji *British Kennel Club* (VRHOVAC, 2004). Nekoliko godina poslije kinolozi uviđaju potrebu za udruživanjem nacionalnih organizacija u međunarodnu kinološku organizaciju, te su u Parizu 1911. godine osnovali Međunarodnu kinološku organizaciju FCI (*The Fédération Cynologique Internationale*) čija je osnovna zadaća zaštita kinologije i čistokrvnih pasa pod svaku cijenu (ANONYMOUS, 2021a). Počeci organizirane kinologije u Hrvatskoj datiraju iz vremena kad je Hrvatska još bila dio Austro-Ugarske države, odnosno 1891. godine. U Zagrebu je 1881. godine osnovano Opće hrvatsko društvo za obranu lova i ribarstva. Ono se učlanjuje u Austrijsko društvo za čistokrvne pse u Beču. Tadašnje Lovačko društvo 1897. godine osniva Komisiju za rodovnu knjigu, koja podatke o čistokrvnim psima iz Hrvatske i Slavonije šalje u Austrijsku temeljnu knjigu za čistokrvne pse. U vrijeme I. Svjetskog rata, kinologija u svim državama pada u drugi plan pa tako i na području Hrvatske, 1918. godine nastankom Kraljevine SHS, a potom i države SHS kinološka aktivnost biva sve jača posebice u Sloveniji, te je u Ljubljani 1925. godine osnovan

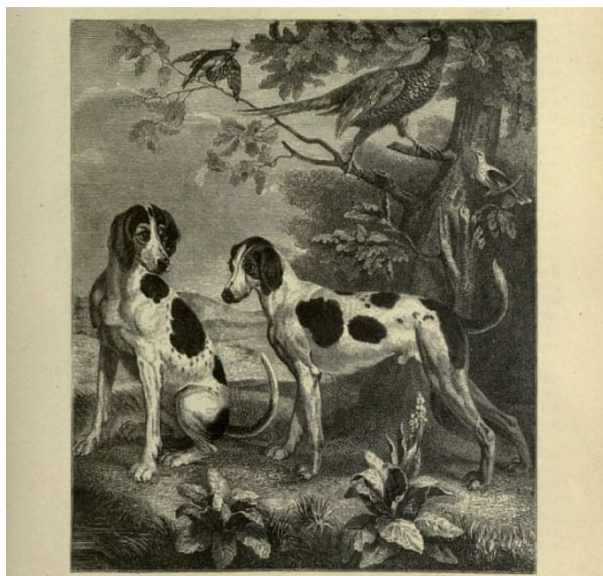
Jugoslavenski kinološki savez, koji 1936. godine postaje federativni član. Današnji Hrvatski kinološki savez koji je formiran početkom devedesetih godina, nakon raspada Jugoslavije, krajem svibnja 1995. godine jednoglasno postaje punopravni član FCI-a (ANONYMOUS, 2021b).

FCI skupine pasa klasificirane su prema odredbama Međunarodne kinološke federacije – FCI (*Fédération Cynologique Internationale*) u 10 skupina, 1. FCI SKUPINA: Pastirski psi i psi tjerači goveda, 2. FCI SKUPINA: Pinčevi i šnaučeri, molosi, švicarski pastirski pas, 3. FCI SKUPINA: Terijeri, 4. FCI SKUPINA: Jazavčari, 5. FCI SKUPINA: Špictip i primitivni tip pasa, 6. FCI SKUPINA: Goniči, tragači po krvi i srodne pasmine, 7. FCI SKUPINA: Ptičari, 8. FCI SKUPINA: Retriveri, španijeli i psi za vodu, 9. FCI SKUPINA: Psi za pratnju i razonodu, 10. FCI SKUPINA: Hrtovi (ANONYMOUS, 2021c).

Kroz ovaj rad će biti prezentirana pasmina iz 7. FCI skupine: Ptičari, preciznije engleski pointer.

2. POVIJEST NASTANKA PASMINE

Povijest engleskog pointera datira iz sredine 17. stoljeća čemu svjedoče zapisi kao i umjetnička dijela. Iako je Pointer "usavršen" u Engleskoj mnogi kinološki povjesničari smatraju da je podrijetlo, nastanak pasmine Španjolska (ANONYMOUS, 2017). Pretpostavlja se da je engleski pointer nastao križanjem španjolskih pointera i nekih drugih pasmina koje su svojim sposobnostima doprinijele karakteristikama koje danas prepoznajemo, kao što su Lisičar (eng. *Foxhound*) i krvosljednik zbog njihove izražajne sposobnosti njuha, Engleskog kratkodlakog hrta zbog brzine, Bull terijera zbog "*Bull headed ness*" što bi u slobodnom prijevodu značilo velika glava odnosno njuška, te upornosti i/ili tvrdoglavosti. Španjolski seter gotovo sigurno dio kombinacije, kojom se došlo do odlika pointera kakvog poznajemo danas. U Veliku Britaniju na kraju Rata za španjolsku baštinu, vojnici donose španjolske pointera koji su za razliku od engleskog pointera mnogo teži i viši. U to vrijeme također se donose i talijanski pointeri, koji su križani sa španjolskim pointerom, te tako doprinijeli izgledu i karakteru današnjeg engleskog pointera. Na samom početku razvoja, nastanka pasmine u Engleskoj pointeri su upotrebljavani za lov zečeva, pretražujući teren, markiranje divljač kako bi ih hrtovi mogli loviti. Pasminska tipičnost pointera, temperament i lovne sposobnosti su standardizirane krajem 18. stoljeća, te se nisu mnogo mijenjale od tada (ANONYMOUS, 2017).

Slika 1. Povijesna slika engleskog pointera i hrta (<https://projectupland.com/hunting-dogs/creating-the-english-pointer-from-the-pointer-dog-ancestry-2>)

Na teritoriju Sjedinjenih Američkih Država pointer se pojavljuje za vrijeme Građanskog rata, gdje su ga unijeli engleski vlasnici. *Westminster Kennel Club* je osnovan ranih 70-tih godina 19. stoljeća, primarno za razvoj i unaprjeđenje pointera u SAD-u. Neki od prvih dužnosnika Westminster kinološkog kluba uvode ime za engleskog pointera "senzacija", te ga upotrebljavaju za stvaranje pasmine u SAD-u. Ugravirani lik pointer je još uvijek dio logo-a Westminster kinološkog Kluba što pokazuje koliko je pasmina cijenjena. Danas se smatra kao jedan od najboljih ptičara u cijelom svijetu. *American Kennel Club* predlaže pointera za punu registraciju 1884. godine, kao člana sportske skupine, nešto kasnije u ranim 1900-im *United Kennel Club* registrira engleskog pointera kao dio *Gun dog group*, što u slobodnom prijevodu znači radni lovački pas (ANONYMOUS, 2017).

3.STANDARD ENGLESKOG POINTERA

Svaka priznata pasmina u svijetu ima svoj standard, to je definirani opis svakog psa pojedine pasmine. Pod pojmom pasmina razumijeva se izdvojena veća skupina životinja iste vrste koja se vanjskim osobinama (veličina, oblik, kvaliteta i boja dlake) i radnim sposobnostima razlikuje od ostalih životinja iste vrste (VRHOVAC, 2004). Zahvaljujući propisanom standardu za svaku pasminu, već na prvi pogled možemo zaključiti o kojoj pasmini se radi. Također važno za napomenuti da svaki nezadovoljavajući, abnormalni kriterij van propisanog standarda bio on fizički ili mentalni smatra se manom, te treba sagledati utječe li utvrđena mana na kvalitetu života psa, kao i utjecaj na radnu sposobnost psa koja mu je urođena/istrenirana. Najčešće se psi s manom isključuju iz daljnjeg uzgoja kako se ne bi pokvarila dobivena krvna linija, odnosno karakteristike koje nam odgovaraju za rad, izložbe psa i slično.

Pointer se prema FCI klasifikaciji svrstava u 7. skupinu, sekciju 2.1 britanski i irski pointeri, seteri i pointeri. Standardom su jasno određena morfološka obilježja engleskog pointera, u kojoj je opisan svaki dio tijela od glave do repa. Prema propisanom i opisanom FCI standardu engleski pointer je srednje velik pas, simetrično, dobro građeno tijelo sa izraženim krivuljama, odnosno skladno oblikovanim mišićnim tonusom. Mužjak u grebenu doseže visinu od 63 centimetara do 69 cm, dok visina ženki iznosi 61 cm do 66 cm, te prosječne težine oko 30 kilograma za mužjake, te 26 kilograma za ženke (ANONYMOUS, 2009).

Promatrajući glavu pointera zamjećujemo lubanju srednje širine, koja je proporcionalna dužini gubice, dobro definiran stop, izražena zatiljna kost. Lice definira taman nos, koji ovisno o boji psa može biti nešto svijetli, nosnice široke, meke i vlažne. Njuška pomalo zaobljena, završava u razini sa nosnicama, lagano udubljenje ispod očiju. Dobro razvijene usne, meke. Čeljust pravilna, škarasto zubalo sadrži 42 trajna zuba, prednji zubi gornje čeljusti tijesno preklapaju zube donje čeljusti, te formiraju pravokutnu čeljust. Obrazi nisu izraženi. Oči svijetle, blagog pogleda, ne smiju biti buljave, trebaju biti simetrične, što znači da je jednaka udaljenost očiju od zatiljne kosti kao od nosnica, rubovi očnih kapaka moraju biti u potpunosti obrubljeni/obojani u boju lješnjaka ili smeđu boju ovisno o boji krzna psa. Uške pointera su

kožne, tanke, srednje dužine, usađene otprilike u visini očiju, blago zašiljene prema vrhovima, te padaju uz glavu (ANONYMOUS, 1994).

Vrat engleskog pointera jasno izvire iz ramena, opisuje se kao dug, mišićav, blago savijen, koža na vratu napeta, bez podvoljka i jače izraženog nabora kože. Tijelo je dugačko, ali ipak zbijeno i snažno (VRHOVAC. 2004).

Gledajući engleskog pointera sprijeda, uviđamo laktove koji su spojeni uz tijelo, izravno ispod grebena, nisu izbačeni od tijela i/ili uvrnuti. Ramena su duga, tanka i nagnuta, vrhovi lopatice su postavljene blizu jedna druge. Prednje noge odlikuju ravne i ovalne kosti, s jakim i vidljivim stražnjim tetivama. Došaplje umjerene dužine, elastično te blago nagnuto, karpalni zglob ne smije biti izvrnut. Prednje šape ovalne, blago savijeni prsti. Prsa prema propisanom standardu moraju biti duboka, no i ne preširoka kako bi se pas mogao normalno kretati. Prsna kost nije jako istaknuta, rebra su dobro opružena, spuštена do razine laktova.

Promatrajući stražnji dio tijela zapaziti ćemo rep, srednje dužine no ne duži od skočnog zgloba, debeo u korijenu postupno se sužava prema vrhu, prekriven dlakom, postavljen u ravnini s leđima (ANONYMOUS, 1975). Stražnji udovi mišićavi i snažni, bedra duga, te dobro razvijena. Noga savijena u koljenu pod kutom od otprilike 130°, skočni zglob čvrst. Stražnje šape ovalne, čvrsto građene, savijeni prsti.

Slika 2. Engleski pointer (<https://www.purina.hr/psi/pasmine-pasa/katalog/pointer>)

Dlaka mu je kratka i mekana, glatka, ravna i izrazito sjajna (VRHOVAC, 2004). Osnovna boja engleskog pointera je bijela s crnim, smeđim ili limunsko žutim pjegama, može biti jednobojan, pa čak i trobojan.

3.1. Temperament, narav

Temperament je odraz stupnja podražljivosti središnjeg živčanog sustava. To je urođena nasljedna osobina. Postoje dvije vrste temperamenta: živahan (vatren) ili sangviničan, te miran ili flegmatičan temperament (ANONYMOUS, 2013). Živahan temperament odlikuju brza reakcija na vanjski podražaj, dok životinje s mirnim temperamentom sporije reagiraju na podražaj, te imaju „aristokratsko“ držanje. Kod živahnog temperamenta postoji nepoželjna varijanta, a to je nervozni temperament koji se pojavljuje kod određenih pasmina npr. kod pointera, setera i sl. (ANONYMOUS, 2013). Temperament je nasljedna osobina, te se psi sa "lošim" temperamentom isključuju iz daljnjeg uzgoja. Za razliku od temperamenta narav ili ćud je individualna za svaku jedinu, ponajviše ovisi o odgoju psa, kao i od uvjetima držanja psa, socijalizacije i sl. Narav možemo podijeliti u dvije kategorije, dobroćudna narav koju odlikuje privrženost vlasniku, poslušnost i rijetka reakcija ugrizom na vanjski podražaj osim u bezizlaznim situacijama. Dok je zloćudna narav suprotnost od dobroćudne, pas laje, napada ponekad i bez razloga, pokazuje agresivnost prema vlasniku, drugim psima, kao i prema ljudima, što je izuzetno nepoželjno.

Prema svemu ranije napisano engleski pointer ima ujednačeno ponašanje, vrlo temperamentan i izdržljiv u radu, te u pravilu su miroljubivi. Vrlo strpljiv s djecom, izrazito inteligentan, laje na sumnjive zvukove no nije pas čuvar, strastven lovac (PUGNETTI, 1983).

4. UZGOJ I SKRB

Uzgoj kvalitetnog psa, pomagača u lovu počinje odabirom kvalitetnih gena odnosno odabirom roditelja, koji imaju određene kvalitete koje želimo prenijeti na iduću generaciju. Nakon graviditeta ženke koje u prosjeku traje 60-ak dana (FABIJANIĆ, 2013c), na svijet dolazi štenad, koja u prvim danima, ovise isključivo o kolostrumu, majčinom mlijeku bogatom ugljikohidratima i imunoglobulinima (FABIJANIĆ, 2012). Zbog čega je od izuzetne važnosti hraniti ženku visokokvalitetnom hranom za kuje u laktaciji.

4.1.Štenci

Štenad je kroz prvih deset do četrnaest dana gluha i slijepa (FABIJANIĆ, 2012), te im je potrebna toplina i hrana, mlijeko. Prelazak na „krutu hranu“, ovisno o pasmini započinje kada su štenci stari 3 do 4 tjedna, u toj dobi štenad počinje stajati, više se kretati ali i dobiva mliječne zube, te sisanja tada iritira ili šteti kuji koja se udaljava i ostavlja svoju obitelj na duži period (BOJANIĆ, 2020.).

Slika 3 . Ženka engleskog pointera sa štencima (<http://www.montanapointers.com/english-pointer-puppies>)

Hranjenje započinjemo mliječnom formulom, koja je slična majčinom mlijeku, najčešće se daje štencima u ravnom tanjuru, te ih se navodi na hranu laganim uranjanjem njuške u ponuđenu hranu. Proces prilagodbe traje 1 do 4 dana (BOJANIĆ, 2020). Količina obroka u prvih 20 tjedana je četiri obroka dnevno, te jedan noćni obrok najčešće mliječni, mliječna formula za malu djecu ili pse. Rastom štenaca postepeno se smanjuje količina mliječnih obroka, te se uvodi mesni obrok, bilo u obliku konzervirane pseće hrane i/ili mljevenog mesa. U dobi od 2 mjeseca štenad je potpuno odviknuta od mliječnih obroka. Štenad starosti 20 do 30 tjedana ima tri obroka dnevno, te se do 9 mjeseca starosti psa količina obroka smanjuje na dva obroka dnevno.

4.2. Njega

Engleski pointer je pas sa kratkom dlakom, te je za održavanje dlake potrebno jednom tjedno četkanje posebice u sezoni linjanje. Potrebno je također napomenuti da je psa dovoljno okupati dva do tri puta na godinu, a najbolje u vrijeme godišnjih linjanja (ljetna dlaka u zimsku i obrnuto) nakon pojačanog iščerkavanja kako bi se isprala veća količina dlake (FABIJANIĆ, 2013d). Kupanje također ovisi o mjestu držanja psa, te o količini vremena provedenih na terenu. Nije dobro kupati psa više od dva, tri puta godišnje, jer se time skida zaštitni masni sloj s kože (FABIJANIĆ, 2013d). Podrezivanje noktiju prema potrebi. Engleski pointer je energičan pas, stoga mu je potrebna svakodnevna šetnja, istrčavanje posebice van lovne sezone. Pod njegu psa spada i cijepljenje protiv zaraznih bolesti, bjesnoća, štenećak, parvoviroza i dr. Jedna od ključnih stvari je redovito čišćenje psa od endoparazita, dehelmintizacija, te zaštita antiparazitskim sredstvima i ogrlicama od ektoparazita.

5. BOLESTI

Zdravlje psa je osnovni preduvjet za normalan način života, te obavljanje lovnih zadataka. Engleski pointer je u suštini zdrava pasmina, iako postoje određeni genetski preduvjeti za razvoj sljedećih bolesti, odnosno stanja.

Jedna od najčešćih bolesti pasa pa tako i engleskog pointera je displazija kukova (*Dysplasio coxae*), razvojna nepravilnost građe kukova, kada brzorastući koštani dio kukova nije dovoljno učvršćen potpornim strukturama ligamenata, tetiva, te zglobne čahure. Navedeno stanje uzrokuje bol, otok, krutost zgloba i moguće artritis (ANONYMOUS, 2019).

Pointer kao i mnogi psi sa dubokim prsnim košem spada u rizičnu skupinu za torziju, uvrtnjem želuca. To je stanje u kojem dolazi do rotacije želuca oko svoje osi, torziji želuca prethodi dilatacija želuca. Ovakvo stanje najčešće nastaje nakon punjenja želuca sa hranom i/ili vodom te potom nagle fizičke aktivnosti, skakanje, trčanje i sl. Rastezanjem želučane stjenke dolazi i do natezanja ligamenata, poremećaja u motilitetu želuca, te zaokretanja želuca oko svoje osi (ANONYMOUS, 2022).

Hipotiroidizam je također jedna od bolesti engleskog pointera, uzrokuje ju nedovoljno lučenje hormona štitne žlijezde, manifestira se pretiulošću (FABIJANIĆ, 2013b) iako je količina hrane koja se daje psu pravilno odmjerena obzirom na fizičku aktivnost, i nutritivne potrebe, te otpadanjem dlake.

Kod engleskog pointera su moguće bolesti oka, entropija ili uvrtnje kapaka, te zamućenje leće oka (ANONYMOUS, 2022a). Od drugih bolesti moguće su kožne alergije.

Lovački psi su mnogo više izloženi zaraznim i nametničkim bolestima, jer se kreću na širokom prostoru i dolaze u dodir s drugim psima i divljači. Oni su često izloženi i velikim tjelesnim naporima, na teškim terenima i nepovoljnim vremenskim prilikama, što uvelike povećava mogućnost pojave nekih bolesti (VRHOVAC, 2004). Pravilan odnos vlasnika sa psom može uvelike pomoći ranom otkrivanju zdravstvene promjene psa. Najčešći znakovi bolesti su povišena tjelesna temperatura, potištenost, mutan pogled, upaljene očne sluznice, suha i topla njuška, iscjedak iz očiju ili nosa, zadah iz usta, teško ili ubrzano disanje, drhtanje, odbijanje hrane, pojenje velikih količina vode, povraćanje, začepjenost ili proljev (VRHOVAC, 2004).

Iako mnoge bolesti imaju karakteristične znakove, vrlo je teško prema simptomima odrediti pravu dijagnozu, bez stručne veterinarske pomoći.

5.1. Zarazne bolesti

Zarazne bolesti dijelimo prema uzročniku njihova nastanka, postoje virusne i bakterijske zarazne bolesti. Od virusnih bolesti zasigurno najopasnija bolest je bjesnoća, jer je to zoonoza, odnosno bolest kojom može oboljeti čovjek od psa i obrnuto.

Bjesnoća (*Rabies*) - Akutna zarazna bolest središnjeg živčanog sustava domaćih i divljih životinja kao i ljudi (zoonoza), prenosi se slinom kroz otvorenu ranu nakon ugriza, ili ogrebotine psa ili neke druge divlje životinje koja je prijenosnik npr. lisica. Virus se od ulazne rane putem živaca putuje u mozak, u kojem uzrokuje degeneraciju stanica. Inkubacija može trajati 2-8 tjedana (VRHOVAC, 2004). Klinički tijek bolesti u tipičnom, agresivnom obliku traje oko 7 dana, bolest ima tri stadija, u početnom stadiju bolesti pas je najprije potišten, plašljiv, izbjegava gospodara, odbija hranu i vodu, otežano guta, pojačano slini, a na mjestu ugriza javlja se jak svrbež (VRHOVAC, 2004). Prvi stadij bolesti traje do 3 dana, nakon završenog početnog stadija, bolest uznapreduje do stanja ekscitacije, odnosno agresivnosti, te napada i grize vlasnika, druge ljude kao i životinje, otežano gutanje i slinjenje je sve zamjetnije, pjenjenje iz usta. Agresivan stadij traje dan do dva, nakon čega slijedi posljednji stadij bolesti stadij paralize ili uzetosti, očituje se smirivanjem, pas postaje sve mirniji, javlja se oduzetost donje čeljusti, jezika i očiju. Uzetost postupno zahvaća i druge dijelove tijela, a najprije stražnje noge (VRHOVAC, 2004). Životinja ugiba kroz jedan do dva dana od početka trećeg stadija bolesti. Postoji i drugi oblik bolesti, tiha bjesnoća koja se prema tijeku razlikuje od agresivnog oblika, jer nema prva dva stadija bolesti. Pas se normalno ponaša, ali jako slini. Nakon djelomične, pa potpune oduzetosti pas ugiba (VRHOVAC, 2004). Liječenja nema, eutanazija i neškodljivo uklanjanje je jedino sigurno rješenje. Najučinkovitija metoda za zaštitu od bjesnoće je redovito cijepljenje psa (FABIJANIĆ, 2013a), važno je napomenuti kao državna kampanja oralne vakcinacije prvenstveno lisica ima značajan utjecaj u suzbijanju bjesnoće.

Štenećak je vrlo zarazna virusna bolest pasa. Proširena je po cijelom svijetu. Uzročnik je virus, osjetljiv na svjetlost i uobičajene deterdžente dok je dosta otporan na isušivanje i niske temperature (MRKOBRADA, 2011). Glavni izvor zaraze je životinja u inkubaciji koja traje 3-7 dana, a virus prodire u zdravi organizam putem probavnog ili dišnog sustava (VRHOVAC,

2004). Bolest se očituje općom slabosti psa, povišenom tjelesnom temperaturom, crvenilom očiju i iscjetkom iz nosa. Pas mršavi, a u težim slučajevima ugiba (VRHOVAC, 2004). Prevencija bolesti je cijepljenje.

Parvovirusna upala želuca i crijeva (parvoviroza)- uzročnik bolesti je virus kojeg zaraženi psi izlučuju izmetom, inkubacija traje 3-5 dana dok sama bolest traje 3-5 dana (VRHOVAC, 2004). Bolest počinje povraćanjem pjenušavo-služavo sadržaja boje žući, često s primjesom krvi. Ubrzo se javlja proljev, koji je u početku siv ili sivo-žut, a poslije krvav (VRHOVAC, 2004). Najbolja zaštita je cijepljenje gravidnih ženki, ali i štenadi.

Od ostalih zaraznih bolesti važno je spomenuti leptospirozu (*leptospirosis*) koja je vrlo raširena zoonozna bolest. Uzročnici bolesti su različiti tipovi bakterija iz roda leptospira. Kao prevencija za zaštitu od leptospiroze koristi se cjepivo.

5.2.Parazitarne bolesti

Jedan od čestih vanjskih parazita na psu su buhe, beskrilni kukci koji žive, parazitiraju na koži odnosno u dlaci psa, te se hrane krvlju domaćina pritom izazivajući svrab, crvenilo i nerijetko alergijsku reakcija, osobito ako se radi o većoj najezdi. Buhe su također opasne kao posrednici u prenošenju jedne vrste trakavica (VRHOVAC, 2004). Kada dođe do zaraze, nije dovoljno samo tretirati životinju nego i njezinu okolinu, koju je, uz kupanje psa i primjenu preparata, potrebno čistiti kontinuirano nekoliko tjedana (FABIJANIĆ, 2014a).

Krpelji vrlo čest parazit na koži lovačkih pasa, osobito tijekom proljeća i jeseni, kada ih pas može „pokupiti“ u visokoj travi ili niskom raslinju. Postoji nekoliko vrsta krpelja, no svima im je zajedničko da sišu krv, te izazivaju svrbež na mjestu uboda, kao i prenošenje nekih vrsta bolesti. Piroplazmoza je jedna od bolesti koje prenose krpelji. Uzročnik piroplozmoze (*Babesia*) je jednostanična praživotinja, a vektor je krpelj koji ubodom inficira domaćina. Prodirući u krv ti sićušni nametnici rastu u crvenim krvnim zrnima i razaraju ih (VRHOVAC, 2004). Piroplazmoza se se kod pasa pojavljuje za pet do sedam dana od ugriza (FABIJANIĆ, 2013e). Simptomi su temperatura viša od 41 stupanj Celzijev, bezvoljnost, gubitak teka i često lijeganje te šepavost ili teturanje i poniranje zadnjeg dijela. Mokraća postaje tamne boje (boje tamnog meda ili boja crne kave), sluznica blijeda (zbog anemije), a bjeloočnica žućkastija. Moguća je pojava plućnog edema i otežanog rada srca, a time i otežano disanje (FABIJANIĆ, 2013e). Ukoliko se pravovremeno ne započne s liječenjem posljedica bolesti je smrt psa.

Šugarci su posebne vrste grinja koje žive u koži psa, oni ruju kožu stvarajući kanale u koje polažu svoja jaja. Izazivaju opasnu bolest koja se naziva šuga (VRHOVAC, 2004). Dijagnosticiranje bolesti postavlja se mikroskopskom analizom dubokih strugotina rubnih površina sumnjivog područja tragajući za šugarcima ili njihovim jajašcima (FABIJANIĆ, 2014b).

Neki unutarnji paraziti dospijevaju u pseći organizam kroz probavni sustav, dok neki putem vektora, prijenosnika npr. buha, krpelja. Unutarnji paraziti mogu biti razne gliste (crvi) ili neke jednostanične praživotinje (VRHOVAC, 2004).

Okruglih glista ima više vrsta, a najopasnije su askaride. To su 2-18 centimetara duge gliste koje žive u tankom crijevu, a njihova se jajašca unose kroz usta. Štenad se zarazi već u majčinoj utrobi krvnih putem preko posteljice (VRHOVAC, 2004). Kod štenadi često iz crijeva popnu do želuca i jednjaka, pa kroz dušnik silaze u pluća izazivajući gušenje i smrt (VRHOVAC, 2004).

Trakavice ili plosnate gliste, građene su od glave, vrata i tijela koje je sastavljeno od niza članaka (VRHOVAC, 2004). Vrlo čest nametnik u odraslih pasa, u kojim a uzrokuju crijevne podražaje, mršavljenje, začepljenost, prištiće po tijelu. Vrlo rijetko izazivaju uginuće psa (VRHOVAC, 2004).

6. OBUKA ENGLESKOG POINTERA I UPOTREBA U LOVU

Urođene osobine šteneta čine predispoziciju za mogućnost daljnjeg "usavršavanja". Prilikom podizanja štenaca pažnju treba posvetiti pojedinostima koje su važne za rad, a koje se mogu vrlo rano otkriti. Pri odabiru šteneta također će nam biti važne odlike sljedoglasnosti i vidoglasnosti, jer su nijemi psi u radu u šumi i gustišu beskorisni (REINDL, 2012).

Obuka ili dresura psa počinje prvim danom kupnje i/ili odabirom šteneta iz vlastitog uzgoja, prvi koraci su zbližavanje i povezivanje vlasnika sa psom, učenje psa da se odaziva na ime, preporučljivo je da ime bude kratko i lako izgovorljivo. Potom slijedi socijalizacija, privikavanje na ljude, druge pse, životinje, također vrlo važan korak je učenje psa na ogrlicu i povodac. Edukacija i socijalizacija šteneta mora sadržavati izlaganje raznim tipovima predmeta, prepreka i zvukova, što mu pomaže odrasti u stabilnog, samopouzdanog radnog psa (FABIJANIĆ, 2013f). Kroz prvih nekoliko mjeseci života štenad je vrlo zaigrana, znatiželjna, te teško savladava nove naredbe i navike, no vrlo je važno biti dosljedan i svakodnevno učiti psa „osnovnim“ naredbama poslušnosti poput sjedi, leži, dođi i sl. Kroz osnovnu obuku dobro se koristi metodom pohvale i kazne, koje trebaju izgovoriti odmah po napravljenom dobrom ili lošem činu. Nakon što štene savlada osnove socijalizacije, privikne se na nošenje ogrlice i hodanje na povodniku jer povodnik je simbol koncentracije i dio zajedničkog rada lovca i psa. Općenito, rad na povodniku ima veliki značaj u školovanju lovačkog psa (REINDL, 2012).

Lovne instinkte psa moguće je odrediti u prvih nekoliko mjeseci starosti psa, starom, iskušanom metodom s krilom pernate divljači npr. fazana, patke, tako da krilo divljači zavežemo krajem najlonske niti ribičkog štapa, štap je potrebno držati pod određenim kutom kako bi krilo dodirivalo pod, te ga lagano povlačiti kako bi se krilo migoljilo po podu, to će izazvati interes kod šteneta i ono će potrčati prema krilu, no vrlo je važno ne dopustiti psu da uhvati krilo, nego je potrebno izmicati krilo povlačenjem. Čineći to u psu se budi prirodni instinkt za vrebanjem i pokazivanjem, pointiranjem divljači bez da ju uplaši (ROEBUCK, 1983). Nakon nekoliko odraženih treninga s krilom, prelazi se na trening s pravom pticom, golubom, fazanom ili nekom drugom dostupnom divljači. I to na način da se divljač koju smjestimo u kavez ili prekrijemo poklopcem od mreže, kako bi ptica mogla hodati, šušcati sakrijmo u visokoj travi ili grmu, potom dovodimo psa niz vjetar od postavljenih „mamaca“, to može pomoći psu u lakšem pronalasku divljači, jer će osim mirisa imati i zvučni podražaj od kretanja divljači. Pretpostavka je da će se u štenetu probuditi instinkt te će početi vrebati i pokazivati, fermati na zapaženu divljač (ROEBUCK, 1983). Psa se pušta da što više nosom

pride divljači, pritom pazeći da ju ne zgrabi u usta. Cilj je pokazati psu kako da pronađe divljač, te da ju preplaši kako bi ona poletjela (ROEBUCK, 1983).

Slika 4. Štene engleskog pointera u fermi (<https://a-z-animals.com/animals/english-pointer/>)

Štence je dobro puštati da trče po polju, jer će se upoznati s mirisima divljači, naganjati ptice, te tako prirodno pobuđivati urođene osobine za lovom (LINDLEY i sur., 2009).

Sljedeći korak u obuci je upoznavanje psa s pucnjem. Korektno je reći da se dva učestala problema dešavaju kod vlasnika mladih pasa, a to su problemi sa donošenjem/aportiranjem divljači i nervoza od pucnja (ROEBUCK, 1983). Zvuk pucnja treba uvoditi postupno i nenametljivo, dok pas obavlja aktivnosti u kojima uživa. Tada su mu misli, zauzete i malo je vjerojatno da će se prepasti. Primjer koji navodi Roebuck (1983) u svojoj knjizi za ranije opisanu metodu; pas slobodno trči ispred vlasnika, potom vlasnik ispaljuje hitac iz pištolja koristeći čorak, metak kalibar .22, pas može zastati, okrenuti se u smjeru zvuka ili može potpuno ignorirati to što je čuo, što god da pas napravi vlasnik bi trebao hodati kao da je zvuk pucnja najprirodnija na svijetu (ROEBUCK, 1983). Proces se ponavlja nekoliko puta, kroz više treninga, svaki put se ispaljuje hitac kad je pas bliže vlasniku, dalje. Nakon svakog ispaljenog hitca važno je gledati reakciju psa kao bi se uvjerali da je pas potpuno „imun“ na zvuk pucnja. Nakon uspješno savladanog malog kalibra, postupno se prelazi na veće kalibre, istim ranije opisanim procesom, tako privodeći taj dio obuke kraju (ROEBUCK, 1983).

Kroz igru pas je naučio pronaći divljač, pokazati na nju, te ga je sada potrebno naučiti da kada vidi ili čuje divljač stane, pokaže gdje se divljač nalazi, te ostane miran u tom položaju

dok mu vodič ne izrekne naredbu da istjera divljač. Obučavanje psa za tu aktivnost se provodi na polju, pas je vezan na dugom povodcu te pretražuje teren, svaki put kad pas uoči divljač i krene prema njoj u cilju da je istjera, zgrabi vodič ga povlačenjem povodca zaustavlja, te izgovara naredbu miran ili slično kako bi pas povezao da kad vidi divljač mora ostati miran gotovo nepomičan. Nakon nekoliko dana treninga, pas će povezati da kad vidi divljač stane i pokaže bez glasovne naredbe vodiča (ROBINSON, 2000). Vježbu je potrebno ponavljati, ne samo na jednom polju nego na više lokacija kako bi pas shvatio da ta „pravila“ vrijede svugdje.

Ferma ili marka je urođena osobina, engleskom pointeru, kao i svakom predatoru koji kada pronade plijen zastane, prije nego napadne plijen (ROBINSON, 2000). vježbe pokazivanje, ili markiranja divljači u početku ne bi trebale trajati dugo, nego kad pas pronade plijen pokaže ga neka ostane u tom položaju za početak 15-20 sekundi potom mu je potrebno dati naredbu da ju digne. Sa svakim sljedećim treningom vrijeme pokazivanje ili fermanja treba postepeno produživati. Osim klasične ferme kada pas pojedinac, pokazuje divljač jedna od vrsti pokazivanja je i tkz. sekundiranje. To je radnja kojom pas ne pokazuje izravno divljač jer ju nije osjetio, nego drugog psa koji je u fermi tj. koji je pronašao divljač.

Slika 5 Engleski pointer markira (<https://www.all4shooters.com/en/hunting/passion/video-english-pointer/>)

Nakon što je pointer naučio pokazati divljač, od značaja je odstrijeliti divljač koji je uspješno pokazao i podigao, na taj način će biti impresioniran time da ste uspješno ulovili plijen koji je njemu pobjegao te će uvijek pamtit i iskustvo (ROBINSON, 2000). Lovac bi trebao pokupiti odstreljenu divljač sam, ne dozvoliti psu da podigne odstreljenu divljač svojevolutno, jer će u suprotnom pas svaki put uzima odstreljenu divljač bez naredbe. Važno je naučiti psa da donosi, aportira divljač na naredbu, a ne zato što je to zabava, i da to može činiti samo onda kada on to želi (ROBINSON, 2000).

Prvi koraci u učenju psa aportiranju ili donošenju divljači počinje sa igračkom, potrebno je psa naučiti da ne stiše prejako zubima nego da igračku koja predstavlja plijen nosi nježno u zubima. Učenje naredbe donesi ili aport uči se tako da se pas pozove, potrebno ga je umiriti, otvoriti mu usta i postaviti igračku u njih, te ga prisiliti da pridrži igračku nekoliko sekundi, prije nego dobi naredbi pusti (ROBINSON, 2000). Vježbu je potrebno provoditi nekoliko puta, sve dok pas više neće imati problema sa stavljanjem igračke u usta i svojevolutnim držanjem od nekoliko sekundi (ROBINSON, 2000). Cilj vježbe je da pas nauči uzeti predmet na naredbu, te ju držati dok mu se ne kaže da pusti. Tijekom obuke potrebno je pohvaliti i nagraditi psa za svaku dobro odrađenu izrečenu naredbu, hranom ili riječju bravo!. Nakon što je savladana akcija uzimanja i davanja iz ruke predmeta na izrečenu naredbu, počinje se s odmicanjem predmeta od psa i zadavanje naredbe donesi na igračku koja je udaljena 2-3 metra od psa, te postepeno razmak između psa i predmeta povećavamo. U početku se sve vježbe donošenja izvode na povodcu, kako bi se lakše mogao kontrolirati pas u slučaju da odbije naredbu. Tek kada smo sigurni da pas izvršava naredbe, pokušavamo isto bez povodca (ROBINSON, 2000). Savladavši donošenje na preglednom terenu, pristupa se istom treningu ali se igračka baca u grmlje, visoku travu i sl. cilj obuke je da pas pronađe predmet te ga donese vodiču bez obzira gdje se predmet nalazi (ROBINSON, 2000). Pas ne smije glodati niti gristi predmet koji mu bacamo. Iako se aport smatra jednom od najtežih vježbi, vrlo je koristan za sve lovačke pse, a obavezan je za ptičare, retrievere, šunjkavce i jamare (REINDL, 2012).

6.1. Ispitivanje rada engleskog pointera

Ptičari su podijeljeni u dvije kategorije, ovisni o mjestu nastanka pasmina na otočne i kontinentalne ptičare. Razlika u radu između otočnih i kontinentalnih, je u pristupu dvije „škole“ otočne i kontinentalne, tako da se otočni ptičari fokusiraju na rad do hitca, odnosno

odstrela bez aporta, jer aport obavljaju retrieveri. Dok kod kontinentalnih ptičara se fokus svodi na radnje poslije hitca, veća poslušnost i uži krug kretanja tj. pretraživanja terena, detaljniji pristup lovu.

Ispitivanje radnih sposobnosti pasa ptičara podijeljene su u dvije skupine: ispiti prirođenih osobina, te ispiti u radu pasa ptičara. Prema Pravilniku o radu pasa ptičara Hrvatskog lovačkog saveza jasno su definirane kategorije ispitivanja i bodovno vrednovanje istih.

6.1.1 Ispit prirođenih osobina (IPO)

Cilj ovog ispita je utvrditi u pasa nasljedne osobine za rad u lovu, koje su karakteristične pasminama kojima pripadaju. Psi se ispituju u paru. Prema Pravilniku o radu pasa ptičara Hrvatskog lovačkog saveza ispitu prirođenih osobina ispituju se slijedeće discipline, uz definirane kriterije za ocjenjivanje:

1. Njuh- priplodna vrijednost lovačkog psa temelji se prvenstveno na kvaliteti njegova osjetila njuha. Pri ocjeni kvalitete njuha odlučujući je način na koji pas vrši provjere, kako prima miris divljači te udaljenost na kojoj pas osjeti divljač i s kakvom sigurnošću to pokazuje.
2. Stil traženja- predstavlja ukupnost različitih elemenata prilikom pretraživanja terena karakteristično za pasminu. Pri tome treba obratiti pažnju na samo postavljanje na teren, način galopa – položaj prednjih i zadnjih nogu prilikom galopa, nošenje glave, primanje mirisa, provjera, ulazak u marku, način stajanja i vođenja za divljači.
3. Stajanje – markiranje- kad pas nađe divljač, koja čvrsto leži, mora svojim stajanjem naznačiti prisustvo divljači i čvrsto markirati sve dok mu vodič ne priđe i dok mu ne izda novu zapovijed, ako divljač dotad nije sama krenula. Markiranje treba biti izražajno i stilski karakteristično za pasminu. Treba paziti da pas nije stao „u prazno“ ili da divljač nije „ispustio iz nosa“.
4. Ponašanje na pucanj- kao najbolji radni učinak u mirnoći na pucanj smatra se ako pas, poslije pucnja na odletjelu ili odbjegli divljač legne, sjedne ili ostane miran na svojem mjestu, sve dok ne uslijedi nova naredba. Poslije pucnja pas ne smije neobuzdano juriti i otići izvan nadzora vodiča.

5. Poslušnost- poslušnost se sastoji u tome što pas odmah i rado posluša svaki poziv, zvižduk ili gestu svog vodiča. Promatra se i bilježi cijelo vrijeme trajanja natjecanja, a konačna ocjena iz ove discipline donosi se na kraju turnusa ili natjecanja.

6. Vodljivost- je suradnja psa s vodičem na terenu. Stupanj vodljivosti pokazuje se u volji psa da u svakom trenutku bude u vezi sa svojim vodičem. Vodljivost je nasljedno uvjetovana, ali do punog izražaja dolazi samo primjenom dobrog i pravilnog postupka sa psom tijekom njegova odgoja i obuke.

7. Volja za rad – psa pokazuje se u želji kojom pas obavlja pojedine radne zadatke. Tijekom cijelog natjecanja treba pratiti s kakvom upornošću i žarom pas radi na terenu.

8. Volja za donošenjem- ocjenjuje se na ispitu prirođenih osobina za pse ptičare. Pri tome se odstrijeljenu toplu pernatu divljač pokaže psu, a nakon toga baci desetak metara daleko na površinu toliko obraslu vegetacijom da se može pratiti psa i reakcije prilikom preuzimanja divljači s tla. Pas treba otići po bačenu divljač i donijeti je vodiču.

9. Sekundiranje - je kod otočnih ptičara prirođena osobina dok je kod kontinentalnih često prirođena, ali i vježbom stečena osobina psa da, kada drugi pas stoji na divljač, sam zauzima stav stajanja, iako ne osjeća miris divljači i u tom položaju ostaje sve dok pas koji stoji ne završi započetu radnju. Vodič treba prići psu koji sekundira i vezati ga dok pas koji stoji ne završi započetu radnju. Sekundiranje je obvezno za engleske pasmine ptičara i treba biti spontano. Nije dopušteno nikakvo davanje znaka psu rukom ili zviždaljkom.

Ako pas ne dobije bodove barem samo za jednu od slijedećih disciplina: njuh, traženje, stajanje, ponašanje na pucanj ne može biti pozitivno ocijenjen (ANONYMOUS,2012.).

OCJENSKA LISTA – PTIČARI

IME PSA: _____ PASMINA: _____

SPOL: M - Ž OŠTENJEN: _____ VLASNIK: _____

BR. ROD. KNJIGE: _____ MIKROČIP/TETOVIRNI BR.: _____

RED. BR.	DISCIPLINE	KOEFIČIJU	ISPIT PRIROĐENIH OSOBINA			
			KONTINENTALNI		BRITANSKI I IRSKI	
			OCJENA	BODOVI	OCJENA	BODOVI
1.	NJUH	6				
2.	STIL TRAŽENJA	5				
3.	STAJANJE	4				
4.	SEKUNDIRANJE	3				
5.	PONAŠANJE NA PUCANJ	1				
6.	POSLUŠNOST	1				
7.	VODLJIVOST	1				
8.	VOLJA ZA RAD	3				
9.	VOLJA ZA DONOŠENJEM	3				
OCJENA: 0 – NIJE ODRAĐENO 1 – NEDOVOLJAN 2 – DOVOLJAN 3 – DOBAR 4 – VRLO DOBAR 5 – ODLIČAN		NAGR. RAZRED	I	100-120	110-135	
			II	80-99	90-109	
			II	60-79	70-89	
			I			
			I			

_____
(Mjesto i datum)

_____
SUDAC (ovl.žig, potpis)

Slika 6. Ocjenjska lista-Ptičari https://lsiz.hr/pdf/kinologija/pravilnik_rad_pasa_pticara.pdf

6.2. Ispit rada otočnih ptičara u polju bez odstrela divljači

Ovim ispitom ispituju se psi svih dobnih grupa s položenim IPO-om . Psi se ispituju u parovima. Ocjenjuju se slijedeće discipline: 1. njuh 2. stil traženja 3. stajanje 4. slijeđenje 5. sekundiranje 6. brzina i ustrajnost 7. ponašanje na polijetanje pernate divljači 8. uzdržljivost na zeca 9. ponašanje na pucanj 10. vodljivost 11. poslušnost 12. volja za rad. (ANONYMOUS, 2012).

6.3. Ispit rada otočnih ptičara s odstrelom divljači

Ovim ispitu uz rad u polju, od pasa se traži izvježbanost u donošenju odstrijeljene divljači na suhom i iz vode. Ispitu mogu pristupiti psi svih dobi uz uvjet da su položili ispit prirođenih osobina. Ispitivanje se obavlja u parovima, osim posljednje tri discipline. Članak 9. Prilikom ocjenjivanja engleskih ptičara na ispitu u radu s odstrelom ocjenjuju se slijedeće discipline: 1. njuh, 2. stil traženja, 3. stajanje, 4. slijeđenje, 5. sekundiranje,, 6. brzina i ustrajnost 7. ponašanje na pucanj, 8. poslušnost, 9. vodljivost, 10. volja za rad, 11. ponašanje prema odletjeloj pernatj divljači, 12. suzdržljivost na zeca, 13. rad na pernatj divljači poslije odstrela, 14. rad na dlakavoj divljači poslije odstrela (vlečka), 15. donošenje patke iz duboke vode (ANONYMOUS, 2012).

6.4. Ispit rada otočnih ptičara u polju i vodi

Najkompletnijem ispitu rada engleskih ptičara ispituje se rad u polju, rad u vodi, te rad u donošenju odstrijeljene pernate i dlakave divljači. Mogu sudjelovati psi svih dobnih uzrasta s položenim ispitom prirođenih osobina. Ocjenjuju se slijedeće discipline: 1. njuh, 2. stil traženja, 3. stajanje, 4. slijeđenje, 5. sekundiranje, 6. brzina i ustrajnost, 7. ponašanje na pucanj, 8. ponašanje na polijetanje pernate divljači, 9. suzdržljivost na zeca, 10. traženje za puštenom patkom u dubokoj obrasloj vodi, 11. donošenje patke iz duboke vode, 12. rad na pernatj divljači poslije odstrela, 13. rad na dlakavoj divljači poslije odstrela, 14. način donošenja i predaje pernate divljači, 15. način donošenja i predaje dlakave divljači, 16. poslušnost, 17. volja za rad (ANONYMOUS, 2012).

7. ZAKLJUČAK

Nakon analize i pomnog proučavanja dostupne literature koja je korištena za izradu ovog rada, mogu zaključiti da je engleski pointer, pasmina koja se stoljećima uzgaja da bude vjerni pratitelj i pomagač u lovu, postao izuzetan lovački pas kojeg krase gracioznost, temperament i izuzetna želja i volja za radom. Kao i svaka pasmina engleski pointer ima svoje mane i vrline, koje se mogu korigirati što kroz pravilnu selekciju u uzgoju, ukoliko se radi o genetski uvjetovanoj mani npr. loša narav, agresija i sl., što kroz obuku tj. dresuru svakog psa ponaosob. Engleski pointer u usporedbi s drugim pasminama nema toliko zdravstvenih problema osim onih ranije u radu nabrojanih. Engleski pointer je pas kojem treba puno kretanja i nije zahtjevan za njegu, osim povremenog kupanja, četkanja i rezanja noktiju. Obuka za lov kod pointera je relativno laka zbog urođenih osobina, u obučavanju psa važne su dvije stvari upornost i dosljednost. Upornost se odlikuje opetovanom ponavljanju vježbi dok pas ne savlada bez odustajanja, dosljednost se očituje u praćenju određenog rasporeda i razvoju svakog pojedinog psa te prilagođavanju treninga stupnju razvoja. Osim za lov engleski pointer je dobar za obitelj, jer je vjeran, privržen i odan pas.

8.LITERATURA

1. ANONYMOUS (1975): Pointer standards
<http://images.akc.org/pdf/breeds/standards/Pointer.pdf> Preuzeto 22.veljače 2022
2. ANONYMOUS (1994): Breed standards: Pointer
<https://www.thekennelclub.org.uk/breed-standards/gundog/pointer/> Preuzeto 24.veljače 2022.
3. ANONYMOUS (2009): FCI standard engleski pointer
<http://www.fci.be/Nomenclature/Standards/001g07-en.pdf> Preuzeto 22.veljače 2022
4. ANONYMOUS (2012): Pravilnik o radu pasa ptičara, Hrvatski lovački savez preuzeto 24.lipanj 2022.
5. ANONYMOUS (2017): The English Pointer: An Introduction
<https://englishpointerrescue.co.uk/the-english-pointer-an-introduction/> Preuzeto 13.listopad 2021.
6. ANONYMOUS (2019): Hip dysplasia in dogs. <https://www.pdsa.org.uk/pet-help-and-advice/pet-health-hub/conditions/hip-dysplasia-in-dogs> preuzeto 13.lipanj 2022.
7. ANONYMOUS (2021a): Povijest FCI-a <http://www.fci.be/en/History-of-the-FCI-1.html> Preuzeto 11.listopad 2021.
8. ANONYMOUS (2021b): Povijest Hrvatskog kinološkog saveza,
<https://web.hks.hr/povijest-2/> Preuzeto 11.listopad 2021.
9. ANONYMOUS (2021c): FCI skupine pasa,, <https://www.mojipsi.com/fci-skupine-pasa/> Preuzeto 12.listopada 2021.
10. ANONYMOUS (2022 a): Pointer Breed Information <https://www.pdsa.org.uk/pet-help-and-advice/looking-after-your-pet/puppies-dogs/large-dogs/pointer> Preuzeto 11.lipanj 2022.
11. ANONYMOUS (2022b): Torzija želuca u psa : <https://veterinarska-bolnica.hr/torzija-zeluca-u-psa/> Preuzeto 12. lipanj 2022.
12. ANONYMOUS(2013):Temperament <https://www.kdkula.org/o-psima/temperamenat/> Preuzeto 28. svibanj 2022.
13. BOJANIĆ, I. (2020): Uzgoj štenaca, dojenje i odvikavanje
<https://veterina.com.hr/?p=83222> Preuzeto 15. lipanj 2022.

14. DARABUŠ, S., L., RAIĆ, O., ROHR, A., SRARZYK, B., STOPAR, M. ŠILOBOD, T., KOVAČEVIĆ (1990): Uvod u lovstvo. Lovački savez Hrvatske, Zagreb, str. 135.-168.
15. FABIJANIĆ, N (2012): Reprodukcijska pasa. Lovački vjesnik 121(3): 48-49.
16. FABIJANIĆ, N (2013a): Zaštitite psa i sebe od bjesnoće. Lovački vjesnik, 122(3): 54-55.
17. FABIJANIĆ, N (2013b): Prekomjerna težina uzrokuje srčani udar. Lovački vjesnik, 122(5): 56-57
18. FABIJANIĆ, N (2013c): Kujite parite za vrijeme drugog tjeranja. Lovački vjesnik, 122(7-8): 58-59.
19. FABIJANIĆ, N (2013d): Kupanje najviše tri puta na godinu. Lovački vjesnik, 122(10): 60-61.
20. FABIJANIĆ, N (2013e): Zaštitite sebe i psa. Lovački vjesnik, 122(4): 52-53.
21. FABIJANIĆ, N. (2013f): Najveći posao mora se obaviti do „puberteta“. Lovački vjesnik, 122(9): 50-51.
22. FABIJANIĆ, N. (2014a): Dosadne, neugodne i teško uklonjive. Lovački vjesnik, 123(4): 44-45.
23. FABIJANIĆ, N. (2014b): Neugodna i lako prenosiva, ali izlječiva. Lovački vjesnik, 123(3): 40-41.
24. GLAVAŠ, R. (2010): Zašto je čovjek pripitomio prve životinje?
<http://biologija.com.hr/modules/AMS/article.php?storyid=8096> Preuzeto 11. listopada 2021.
25. KODELA, L. (2009): Kinologija.
<https://www.istrapedia.hr/hr/natuknice/1393/kinologija> Preuzeto 11. listopada 2021
26. LINDLEY, M., J.L. ROGERS (2009): A Kinder, Gentler, Quieter Way to Train Your Bird Dog A Field Manual
https://www.recekennels.com/Forms/Steady_With_Style.pdf preuzeto 20. lipanj 2022.
27. MRKOBRAĐA, S. (2011): Štenećak, <https://veterina.com.hr/?p=4572> preuzeto 20. lipanj 2022.
28. NOVOTNY, Z., K. PINTUR, T. DUMIĆ, N. FABIJANIĆ (2019): Analiza potraga za ranjenom divljači na području državnog otvorenog lovišta VII/15 „Zapadna Garjevica“ (RH). Zlatorogov zbornik, 6: 37-43.
29. PUGNETTI, G. (1983): Sve o psima. Mladost, Zagreb, str. 231.

30. REINDL, B (2012): Odabir, odgoj i školovanje šteneta, <https://www.lovac.info/lovna-kinologija-lovacki-psi/rijec-strucnjaka-kinologija/640-odabir-odgoj-i-skolovanje-steneta.html>
31. ROBINSON, B. J. (2000): The ultimate guide to bird dog training: a realistic approach to training close-working gun dogs for tight cover conditions. Lyons Press, New York
32. ROEBUCK, K. C. (1983): Gun-dog training pointing dogs. Stackpole Books, Harrisburg, Pennsylvania.
33. VRHOVAC, N. (2004): Lovna kinologija, str. 335-373. U: MUSTAPIĆ i sur. Lovstvo, Hrvatski lovački savez. Zagreb,